

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 410/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva zaručeného v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 23 Er 653/2008-58 zo 4. januára 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 CoE 42/2010 z 31. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júla 2010 doručená sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva zaručeného v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „ústavný zákon“) uznesením Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 23 Er 653/2008-58 zo 4. januára 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 CoE 42/2010 z 31. marca 2010.

2. Zo sťažnosti a z písomností k nej pripojených vyplýva, že krajský súd uznesením sp. zn. 17 CoE 42/2010 z 31. marca 2010 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 23 Er 653/2008-58 zo 4. januára 2010, ktorým okresný súd zastavil exekúciu proti povinnému o vymoženie dlžného zákonného poistného s príslušenstvom a dlžnej časti zákonného poplatku z omeškania a zároveň rozhodol o povinnosti sťažovateľky (ako oprávnenej) zaplatiť povinnému náhradu trov právneho zastúpenia v sume 122,09 €. Krajský súd zároveň zaviazal sťažovateľku zaplatiť povinnému náhradu trov odvolacieho konania. Sťažovateľka zastáva názor, že uznesením okresného súdu č. k. 23 Er 653/2008-58 zo 4. januára 2010 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 17 CoE 42/2010 z 31. marca 2010 boli porušené ňou označené práva.

3. V ďalšej časti sťažnosti cituje sťažovateľka relevantné ustanovenia (§ 37 ods. 1, § 200 a § 203 ods. 1 a 2) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), ako aj

ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku [ďalej aj „OSP“ (§ 142 ods. 1, § 146 ods. 2, § 157 ods. 2, § 224 ods. 1 a § 251 ods. 4)] poukazujúc na to, že v okolnostiach danej veci bolo konanie proti povinnému zastavené.

Sťažovateľka ďalej uviedla, že po „zastavení exekučného konania OS ZV Uznesením 1 priznal Povinnému náhradu trov právneho zastúpenia v exekučnom konaní na základe ust. § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a v zmysle ustanovenia § 146 ods. 2 OSP. KS BB napádanú časť Uznesenia 1 potvrdil, pričom v odôvodnení Uznesenia 2 uviedol, že ustanovenia OSP sa použijú, ak osobitný predpis Exekučný poriadok neustanoví niečo iné. Exekučný poriadok údajne nemá osobitnú úpravu týkajúcu sa náhrady trov konania, a teda na náhradu trov konania sa primerané použijú ustanovenia OSP. Rovnako tak v zmysle ust. § 203 ods. 1 Exekučného poriadku údajne došlo k zavineniu zastavenia exekúcie oprávneným – Sťažovateľom.

Uznesením 2 súd potvrdil Uznesenie 1, pričom rozhodol opätovne o náhrade trov právneho zastúpenia Povinného v odvolacom exekučnom konaní.“

4. Sťažovateľka ďalej uviedla:

„Proces rozhodovania o trovách exekúcie podľa Exekučného poriadku vykazuje zásadné odchýlky od procesu rozhodovania o trovách konania podľa OSP, resp. rozhodovanie podľa tretej časti tretej hlavy OSP o trovách exekučného konania zásadne neprichádza do úvahy, nakoľko Exekučný poriadok upravuje náhradu trov exekučného konania osobitným spôsobom vo svojich ustanoveniach.

Vyššie uvedení skutočnosť potvrdzuje aj ustanovenie § 251 ods. 4 OSP, ktoré ustanovuje, že na exekučné konanie podľa osobitného predpisu (Exekučný poriadok) sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Exekučný poriadok, ako osobitný predpis k OSP, upravuje trovy exekučného konania vo svojej šiestej a siedmej časti. Podľa ustanovenia § 200 ods. 1 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie. Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku a podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov

exekúcie. Na základe vyššie uvedených ustanovení a skutočností nemá priznanie náhrady trov právneho zastúpenia Povinného v exekučnom konaní oporu v ustanoveniach právneho poriadku.“

5. V spojitosti s uvedenými skutočnosťami sa sťažovateľka odvoláva na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), konkrétne na jeho rozsudok sp. zn. 5 M Cdo 12/2004 z 30. júna 2005, v ktorom je okrem iného vyslovený názor, že *„Exekučný poriadok pritom vôbec nepočíta s možnosťou náhrady tých trov, ktoré pri výkone exekúcie vznikli povinnému (podľa § 200 ods. 1 druhej vety Exekučného poriadku a contrario), a teda ani s možnosťou uloženia povinnosti na náhradu takýchto trov ktorémukoľvek z ostatných účastníkov exekučného konania (ktorými sú podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku oprávnený a súdny exekútor).“*. Podľa nej v zmysle uvedenej judikatúry rozhodujú aj viaceré všeobecné súdy v obdobných konaniach, keď poukazuje na uznesenie krajského súdu sp. zn. 12 CoE 65/2008 z 21. augusta 2008, v ktorom odvolací súd rozhodol o priznaní trov právneho zastúpenia povinného okresným súdom tak, že predmetný výrok rozhodnutia okresného súdu zrušil.

Podľa názoru sťažovateľky okresný súd aj krajský súd preto rozhodli v danej veci v rozpore s citovanými zákonnými ustanoveniami a ustálenou judikatúrou a vzhľadom na to sú ich rozhodnutia arbitrárne. Tým došlo podľa jej tvrdenia aj k porušeniu jedného z jej najvýznamnejších základných práv, a to základného práva na súdnu ochranu implementujúceho aj jej právo na spravodlivé súdne konanie. Zároveň tým tieto súdy podľa názoru sťažovateľky zasiahli aj do jej základného práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, keďže majetok podľa nej predstavujú aj pohľadávky.

6. Sťažovateľka v závere zhrňuje svoje výhrady proti označeným rozhodnutiam všeobecných súdov okrem iného tvrdiac, že *„súdy sa náležite nevysporiadali s príslušnými zákonnými ustanoveniami, ani so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých bolo nevyhnutné pre právne posúdenie veci... a rozhodli na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnili“*.

7. Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. *Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 CoE/42/2010 zo dňa 31. 03. 2010 v spojení s Uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 4 Er/444/2008-58 zo dňa 04. 01. 2010 došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, ako aj k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa garantovaných čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR, ust. § 1 ods. 1, ust. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a ust. čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.*

2. *Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 CoE/42/2010 zo dňa 31. 03. 2010 v spojení s Uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 23 Er/653/2008-58 zo dňa 04. 01. 2010 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.*

3. *Ústavný súd priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa v zmysle § 31a Zákona o Ústavnom súde. Krajský súd v Banskej Bystrici a Okresný súd Zvolen sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpeniam Sťažovateľa.“*

II.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde je teda úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti tiež posúdiť, či táto sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

10. Ústavný súd považuje, tak ako pri obdobných sťažnostiach smerujúcich proti rozhodnutiam všeobecných súdov, za potrebné zdôrazniť, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie

a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvodené právne závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, alebo z ústavného hľadiska inak neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. III. ÚS 180/02, IV. ÚS 1/02). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej úprave ustanoví zákon.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 ústavného zákona ústavné zákony, iné zákony a ďalšie právne predpisy, ich výklad a používanie musí byť v súlade s listinou.

12. Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, k čomu malo podľa nej dôjsť tým, že okresný súd uznesením č. k. 23 Er 653 2008-58 zo 4. januára 2010 (po zastavení exekúcie v dôsledku vyhovenia námietkam povinného) jej ako oprávnenej uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia právnomu zástupcovi povinného, ako aj tým, že krajský súd uznesením sp. zn. 17 CoE 42/2010 z 31. marca 2010 potvrdil uznesenie okresného súdu v napadnutej časti (t. j. v časti proti výroku o náhrade trov konania z titulu právneho zastúpenia povinného). Krajský súd zároveň uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť povinnému na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov odvolacieho konania.

13. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti uzneseniu okresného súdu č. k. 23 Er 653/2008-58 zo 4. januára 2010, nie je daná právomoc ústavného súdu. Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti uzneseniu okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, čo sťažovateľka aj využila, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky mal krajský súd v odvolacom konaní.

Z uvedeného vyplýva, že námietka porušenia základných práv sťažovateľky zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny v podobe odvolania smerujúceho proti uzneseniu okresného súdu bola predmetom rozhodovania krajského súdu. V rámci tejto procedúry krajský súd ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmal a svoj právny názor vyjadril v uznesení sp. zn. 17 CoE 42/2010 z 31. marca 2010.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie prvostupňového rozhodnutia, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

14. V súvislosti s namietaným porušením označených základných práv je z ústavného hľadiska pre ústavný súd podstatné a určujúce len preskúmanie uznesenia krajského súdu sp. zn. 17 CoE 42/2010 z 31. marca 2010 (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05).

Podľa názoru sťažovateľky je namietané rozhodnutie krajského súdu arbitrárne, pretože priznanie náhrady trov právneho zastúpenia povinnému nemá oporu v Exekučnom poriadku, je nedostatočne odôvodnené a nereflektuje argumentáciu uvedenú v jej odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu.

15. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka ako oprávnená v zákonnej lehote odvolanie v časti výroku o náhrade trov právneho zastúpenia a navrhla, aby odvolací súd zmenil druhý výrok napadnutého uznesenia. Svoje odvolanie odôvodnila tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho posúdenia veci. Vo svojom odvolaní uviedla, že proces rozhodovania o trovách exekúcie podľa Exekučného poriadku vykazuje zásadné odchýlky od procesu rozhodovania o trovách konania podľa Občianskeho súdneho poriadku. Okrem uvedených skutočností v odvolaní namietala aplikáciu ustanovenia § 203 Exekučného poriadku na rozhodnutie o trovách exekúcie aj z toho dôvodu, že uvedené ustanovenie možno aplikovať len v tom prípade, ak k zastaveniu exekúcie dôjde zavinením oprávneného, čo nie je tento prípad, pretože v danom prípade došlo k zastaveniu exekúcie na základe predchádzajúcich uznesení okresného súdu a krajského súdu, ktorými tieto súdy vo svojom odôvodnení vyhlásili exekučný titul za nulitný akt. Sťažovateľka ako oprávnená zdôraznila, že ak došlo k zastaveniu exekúcie, pretože súd vyhlásil exekučný titul za nulitný akt a nedošlo k nemu zavinením oprávneného, nemožno zaviazat' oprávneného (t. j. sťažovateľku) na náhradu trov súdneho exekútora a už

vôbec nie na náhradu trov povinného. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka ako oprávnená navrhla, aby okresný súd zrušil druhý výrok odvolaním napadnutého uznesenia. V prípade, že okresný súd odvolaniu v celom rozsahu nevyhovie, navrhla, aby druhý výrok odvolaním napadnutého uznesenia zrušil odvolací súd.

Povinný v písomnom vyjadrení k odvolaniu sťažovateľky uviedol, že s argumentmi, ktoré uviedla sťažovateľka, sa nemôže stotožniť a že sudca súdu prvého stupňa rozhodol správne. Poukázal na to, že vzhľadom na to, že v Exekučnom poriadku chýba detailná úprava náhrady trov, ktoré vznikli povinnému v exekučnom konaní, je podľa neho potrebné v danej veci aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujúce trovy konania. Uviedol, že s trovami právneho zastúpenia v exekučnom konaní počíta aj v § 14 ods. 2 písm. f) vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Zároveň uviedol, že nesprávne a nepresné označenie povinného je nepochybne skutočnosť, pri ktorej musí oprávnený za dodržanie náležitej opatrnosti predvídať, že ním navrhovaná exekúcia môže byť z dôvodu nedostatku materiálnej vykonateľnosti zastavená. Nesprávne označenie povinného ako prekážku vykonania rozhodnutia mohol oprávnený objektívne predvídať už pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Zdôraznil, že predmetné exekučné konanie bolo zastavené z dôvodu zavinenia oprávnenej (t. j. sťažovateľky), pretože z odôvodnenia uznesenia okresného súdu, ako aj uznesenia krajského súdu je zrejmé, že platobné výmery č. 1103/2001 a č. 1104/2001 z 22. októbra 2001 nemôžu byť z dôvodu nesprávneho označenia povinného vykonateľnými rozhodnutiami, na základe ktorých by bolo možné exekúciu vykonať. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil, a zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania v sume 62,65 €.

16. Krajský súd ako súd odvolací odvolanie prerokoval a odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 17 CoE 42/2010 z 31. marca 2010 najskôr citoval dôvody prvostupňového rozhodnutia, a potom uviedol:

„Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu daným odvolaním podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že okresný súd postupoval správne, keď na náhradu trov, ktoré vznikli v priebehu exekúcie povinnému, zaviazal oprávneného, ktorý zaviniť zastavenie exekúcie. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom oprávneného v tom, že v ust. § 200 Exekučného poriadku sú vymedzené trovy exekúcie tak, že trovami exekúcie je odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Z uvedeného však bez ďalšieho nevyplýva, že by súd len pre absenciu právnej úpravy v Exekučnom poriadku nemal rozhodnúť o náhrade trov exekučného konania medzi účastníkmi konania navzájom. Povinný vo vyjadrení k odvolaniu oprávneného správne poukázal na ust. § 251 ods. 4 O. s. p., podľa znenia ktorého je možné na rozhodnutie o trovách medzi účastníkmi exekučného konania navzájom aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, upravujúce náhradu trov konania. Proces rozhodovania o trovách exekúcie podľa Exekučného poriadku vykazuje zásadné odchýlky od procesu rozhodovania o trovách konania podľa Občianskeho súdneho poriadku. V základnom konaní rozhoduje súd o trovách konania na návrh, spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, alebo po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 151 ods. 1 a 3 O. s. p.). V konaní o výkon rozhodnutia podľa Občianskeho súdneho poriadku a tiež v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku sa povinnému ukladá všeobecná povinnosť nahradiť trovy exekúcie vyjadrená v poverení súdneho exekútora na vykonanie exekúcie tak, že sa súdny exekútor poveruje vymôcť pohľadávku oprávneného spolu s príslušenstvom, trovami predchádzajúceho konania a trovami exekúcie. Exekučné konanie sa spravidla začína z toho dôvodu, že povinný si dobrovoľne nesplnil vykonateľným rozhodnutím uloženú povinnosť. Exekučný poriadok preto v § 197 ods. 1 stanovuje len to, že náklady za výkon exekučnej činnosti, ktoré sú vymedzené v § 196 Exekučného poriadku uhrádza povinný. Medzi trovy exekúcie radí Exekučný poriadok aj trovy oprávneného a v § 200 ods. 1 ustanovuje, že oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Trovy exekúcie vymáha súdny exekútor na základe súdom vydaného poverenia súčasne s vymáhaním pohľadávky oprávneného. Exekučný poriadok

nepočíta s možnosťou náhrady tých trov, ktoré pri výkone exekúcie vznikli povinnému. Právo na náhradu trov exekúcie podľa § 200 ods. 1 Exekučného poriadku nemôže vzniknúť povinnému; takéto právo nemožno vyvodiť ani z § 200 ods. 3 Exekučného poriadku, lebo toto ustanovenie rieši len vzťah vzniknutý medzi exekútorom a oprávneným (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. 06. 2005 sp. zn. 5 M Cdo 12/2004). Kým exekúcia prebieha, nemá súd možnosť zasiahnuť do jej výkonu a uskutočňovať ju iným spôsobom ako predpokladá Exekučný poriadok. Oprávnenie súdu rozhodovať o trovách účastníkov exekučného konania nastupuje len v prípade jej zastavenia. Výslovne to upravuje Exekučný poriadok v § 200 ods. 2. O trovách exekútora rozhoduje súd pri zastavení exekúcie podľa Exekučného poriadku, pretože len Exekučný poriadok uvažuje s exekútorom ako účastníkom konania, aj to len v obmedzenom rozsahu v časti, v ktorej rozhoduje o trovách exekúcie. Na druhej strane Exekučný poriadok pre účely rozhodovania o trovách exekúcie vôbec nerieši vzťah medzi oprávneným a povinným, preto je potrebné na tento vzťah aplikovať, tak ako bolo vyššie konštatované, príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujúce rozhodovanie o trovách konania a to podľa ust. § 251 ods. 4 O. s. p., to znamená, že pri nedostatku osobitnej právnej úpravy pre rozhodnutie o trovách exekúcie medzi oprávneným a povinným je nutné aplikovať všeobecnú úpravu obsiahnutú v Občianskom súdnom poriadku. Odvolací súd však opätovne zdôrazňuje, že táto situácia môže nastať len v prípade, ak bude exekúcia zastavená. Zastavenie exekúcie sa účinkami rovná zastaveniu konania, preto v prípade zastavenia exekúcie alebo zastavenia exekučného konania podľa § 36 ods. 3 Exekučného poriadku bude súd o trovách exekučného konania medzi oprávneným a povinným rozhodovať podľa § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku podľa toho, ktorý z účastníkov procesné zaviniť zastavenie exekúcie (exekučného konania); trovy priznané povinnému voči oprávnenému si musí povinný (v prípade, že mu ich oprávnený neuhradí dobrovoľne) vymáhať v samostatnom exekučnom konaní.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu v druhej výrokovej vete uznesenia ako vecne správne potvrdil (aj keď z iných dôvodov vo vzťahu k aplikácii ustanovenia upravujúceho rozhodovanie o trovách konania) podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p., ktoré umožňuje odvolaciemu súdu potvrdiť rozhodnutie okresného súdu aj v prípade, že je správne len vo výroku a nie aj v dôvodoch. Zavinenie oprávneného na zastavení exekúcie spočíva v tom, že proti povinnému (v zmysle

návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, označeného identifikačným číslom) podal návrh na vykonanie exekúcie, hoci ním označený povinný nebol hmotnoprávne legitimovaným účastníkom (nositeľom povinnosti z exekučného titulu), preto bola exekúcia po právoplatnosti uznesenia o jej vyhlásení za neprípustnú zastavená.“

17. K sťažovateľkou namietanému nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia krajského súdu ústavný súd poznamenáva, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny (resp. práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

18. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Priorizovanie formálnych požiadaviek vyplývajúcich z noriem bežného zákonodarstva (formálne poňatie právneho štátu) môže totiž v konkrétnych súdnych konaniach (alebo iných právom upravených konaniach pred orgánom verejnej moci) viesť k rozhodnutiam, ktoré budú v zjavnom rozpore s účelom a zmyslom príslušnej právnej úpravy a v konečnom dôsledku môžu v súdnych konaniach spôsobiť porušenie práva na spravodlivý proces.

V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovil zákon. Ústavný súd sa vo svojej doterajšej judikatúre už priklonil k zásade prednosti ústavne konformného výkladu, čo v konaní o súlade právnych predpisov vyjadril týmto právnym názorom: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou“ (PL. ÚS 15/98). Zásadu prednosti ústavne konformného výkladu ústavný súd uplatňuje aj v konaniach o návrhoch fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom zdôrazňuje, že z tejto zásady „vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd“ (II. ÚS 148/06, m. m. napr. IV. ÚS 96/07). Ústavný súd v súvislosti s citovaným dodáva, že ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnosť tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

19. Vychádzajúc z týchto úvah sa ústavný súd zaoberal posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z uvedených hľadísk a dospel k záveru, že krajský súd na argumentáciu sťažovateľky reagoval primeraným spôsobom, vysporiadal sa so všetkými okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a do odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol postup, akým dospel k svojmu rozhodnutiu. Ako vyplýva z podanej sťažnosti, sťažovateľka nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu (a aj okresného súdu), podľa ktorého v danom prípade boli splnené podmienky na priznanie náhrady trov právneho zastúpenia povinného.

20. Ústavný súd sa stotožňuje s názorom sťažovateľky, že zákonodarca v Exekučnom poriadku nerieši explicitne možnosť náhrady trov exekučného konania vzniknutých povinnému. V okolnostiach daného prípadu bolo v konaní pred súdom prvého stupňa preukázané, že sťažovateľka pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie uviedla nesprávne a nepresné označenie povinného, na základe čoho bolo exekučné konanie zastavené z dôvodu zavinenia oprávneného (sťažovateľky). Aj podľa názoru najvyššieho súdu vysloveného v rozsudku sp. zn. 6 SŽ 99/00 názov (obchodné meno) právnickej osoby je jej nevyhnutným pojmovým znakom a slúži predovšetkým na jej identifikáciu, a tým aj na odlíšenie od ostatných subjektov. Okresný súd uznesením č. k. 23 Er 653/2008-58 zo 4. januára 2010 exekúciu zastavil a rozhodol o trovách konania, tak ako už bolo uvedené. Na základe týchto skutočností je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že k zastaveniu exekúcie došlo v dôsledku procesného zavinenia sťažovateľky ako oprávnenej, ktorá podala návrh na vykonanie exekúcie napriek tomu, že nebol splnený základný materiálny predpoklad exekúcie, ktorým je presné a správne označenie povinného. Sťažovateľka mala k dispozícii poznatky, z ktorých sa dal takýto výsledok konania predvídať, a preto mohla pri náležitej opatrnosti predísť takýmto dôsledkom. Za takéhoto stavu by bolo v rozpore s princípmi elementárnych požiadaviek spravodlivosti (§ 1 OSP), keby mal byť trovami právneho zastúpenia zaťažený povinný, ktorý nenesie žiadne procesné zavinenie na tom, že okresný súd musel exekúciu podľa § 50 ods. 5 Exekučného poriadku zastaviť.

21. Tým, že zákonodarca nevyriešil explicitne náhradu trov povinného, ponechal túto otázku v osobitných prípadoch (ako to je aj v danej veci) súdnej interpretácii. Podľa názoru ústavného súdu platná právna úprava nevyklučuje v konkrétnych okolnostiach prípadu aj výklad pripúšťajúci aplikáciu Občianskeho súdneho poriadku, pretože táto prichádza do úvahy vtedy, ak Exekučný poriadok nemá osobitnú úpravu (Exekučný poriadok, ako už bolo spomenuté, aj keď upravuje náhradu trov exekučného konania osobitným spôsobom, nemá vlastnú úpravu o náhrade trov exekúcie povinného). Primeraná aplikácia ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorú umožňuje § 251 ods. 4 OSP, odkazuje na použitie predchádzajúcich častí Občianskeho súdneho poriadku (prvá až piata časť), pričom krajským súdom v napadnutom rozhodnutí uvádzané ustanovenia (§ 142 ods. 1, § 146

ods. 2 a § 137 OSP) sú súčasťou týchto častí všeobecného právneho predpisu upravujúceho občianske súdne konanie.

22. Pokiaľ ide o odvolávanie sa sťažovateľky na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 12/2004 z 30. júna 2005 s tým, že vo veci iných účastníkov konania najvyšší súd rozhodol spôsobom, s ktorým sa sťažovateľka stotožnila, ako i na rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 12 CoE 65/2008 z 21. augusta 2008, ktorým tento rozhodnutie okresného súdu o priznaní trov právneho zastúpenia povinnému zrušil, a pritom v ňou označenej veci rozhodli všeobecné sudy odlišne, ústavný súd považuje poukazovanie na označené rozhodnutia za nie celkom náležité, pretože ním nebol riešený prípad s úplne rovnakým skutkovým a procesným základom.

V spojitosti s tým ústavný súd navyše dodáva, že zásadne nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je predovšetkým vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07). Úlohou ústavného súdu je posúdiť napadnuté rozhodnutia len z pohľadu ich ústavnej udržateľnosti.

23. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd (a rovnako aj pred ním okresný súd) vykonal ústavne súladný výklad platných právnych predpisov, ktorý nie je svojvoľný a nepopiera zmysel interpretovaných a použitých právnych noriem. Jeho rozhodnutie je primerane a zrozumiteľne odôvodnené a nemožno ho považovať za extrémne vybočenie zo štandardov spravodlivého procesu. Na dôvažok nemožno v prerokúvanej veci nezohľadniť ani ďalšiu podstatnú skutočnosť, a to, že sťažnosť smeruje proti výroku napadnutého rozhodnutia, ktorým krajský potvrdil prvostupňové rozhodnutie vo výroku o uložení povinnosti sťažovateľke zaplatiť právnomu zástupcovi povinného náhradu trov právneho zastúpenia, resp. výroku, ktorým ju zaviazal zaplatiť povinnému náhradu trov odvolacieho konania. Tieto sumy možno totiž označiť za celkom bagatelné a aj táto skutočnosť prispela k podpore záveru ústavného súdu o neodôvodnenosti sťažnosti.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti už opakovane vyslovil, že aj keď sa sťažovateľ s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže to viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľkou označeného základného práva už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02, II. ÚS 1/09).

24. S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, na síce pomerne stručnú, ale dostačujúcu odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08, III. ÚS 386/09), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

25. Sťažovateľka v ďalšej časti sťažnosti namietala porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že všeobecné súdy „zasiáhli do ústavného vlastníckeho práva sťažovateľa v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, keďže majetok nepochybne predstavujú aj pohľadávky. V slovenskom právnom poriadku síce absentuje legálna definícia majetku ako podstatného súkromnoprávneho inštitútu, avšak zo slovenskej, ako aj európskej judikatúry jednoznačne vyplýva, že majetok zahrňuje hmotný, nehmotný majetok, ako aj práva spojené s týmto majetkom, ktorými sú napr. vecné bremená, nájomné práva, ale aj pohľadávky.“.

26. Ústavný súd v okolnostiach daného prípadu nezistil, že by rozhodnutie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd v takomto prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov tohto súdu. Tvrdenia sťažovateľky preto

podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré skončilo pre ňu nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s porušením základného práva na ochranu jej vlastníctva a práva vlastníť majetok, resp. ho nerušene užívať podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ktoré nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc.

27. Ústavný súd dospel k záveru, že označené rozhodnutie krajského súdu, ako aj dôvody uvádzané sťažovateľkou v sťažnosti neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov podľa čl. 46 až čl. 50 ústavy, a teda ani základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

28. V súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 36 ods. 1 listiny sťažovateľka namietala aj porušenie ustanovenia § 1 ods. 1 ústavného zákona. V okolnostiach danej veci sťažovateľka spojila porušenie § 1 ods. 1 ústavného zákona s čl. 36 ods. 1 listiny. Keďže ústavný súd v posudzovanej veci nezistil porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny), nemohlo dôjsť ani k porušeniu § 1 ods. 1 ústavného zákona. Aj v tejto časti ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

29. Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie „základného práva“ podľa čl. 46 ods. 4 ústavy, ústavný súd uvádza, že obsahom tohto ustanovenia ústavy nie je základné právo, ale len povinnosť štátu upraviť podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2010